

## Kromilaakson toiminnasta aiheutuvaa melu- ja hajuhaittaa koskeva kuuleminen sekä terveyshaitan arviointi

YTERJOLJ 18.02.2025 § 19

Valmistelija

Terveystarkastaja Tarja Rosenqvist p. 0400 696 516

Kromilaakso sijaitsee Pirkkiön teollisuusalueella, jonka pohjois- ja länsipuolella sijaitsee asuinrakennuksia. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 100 metrin etäisyydellä melua tuottavasta toiminnasta Kerankadun pohjoispuolella. Melu- ja hajuhaittaa on esiintynyt jo useamman vuoden ja meluhaitta on vain lisääntynyt. Alueella toimivien toimijoiden tekemät toimenpiteet eivät ole poistaneet meluhaittaa.

Kromilaakson alue on asemakaavassa osoitettu toimitilarakennusten korttelialueeksi (KTY). Merkintää voidaan käyttää, kun toiminta on ympäristövaikutuksiltaan rinnastettavissa toimistotyyppiseen työhön. Kavamet-Konepaja Oy:llä on voimassa oleva ympäristölupapäätös 1077/55.983/2007, jossa on annettu toimintaan liittyviä määräyksiä. Lisäksi rakennuslupapäätöksissä on annettu rakentamiseen liittyviä määräyksiä.

Terveystarkastaja on 4.11.2024 laatimassaan tarkastuskertomuksessa kehottanut Kavamet-Konepaja Oy:tä ryhtymään välittömästi toimenpiteisiin toiminnasta aiheutuvan melutason laskemiseksi, meluhaitan poistamiseksi ja liottimen hajun ympäristöön leviämisen estämiseksi. Meluhaittaa koetaan päivittäin ja toisinaan usean kerran päivässä maanantain ja lauantain välisenä aikana noin klo 5:45–23 lähimillä asuinkiinteistöillä Saumaajankadun varrella. Kavamet-Konepaja Oy:tä on kehoitettu antamaan selvitys 25.11.2024 mennessä mihin toimenpiteisiin on ryhdytty ja on tarkoitus ryhtyä ja millä aikataululla melu- ja hajuhaitan estämiseksi (liite 1). Vastine on annettu 28.11.2024 (liite 2). Vastineessa todetaan, ettei Kavamet-Konepaja Oy ota kantaa raportin sisältöön ja vastineessa kerrotaan liiketoiminnasta, johon on haettu luvat jo vuonna 1989 alkaen. Vuorotyöt jatkuvat edelleen kolmessa vuorossa.

Terveystarkastaja on 12.12.2024 laatimallaan kuulemiskirjeellä kuullut Kavamet-Konepaja Oy:tä ja Tornion kaupungin teknisten palvelujen lautakuntaa ennen asian käsittelyä Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaostossa (liitteet 1, 3 ja 4).

Alkuvuonna 2021 toteutetun asukaskyselyn vastuksien yhteenvedosta käy esille, että Kerankadun pohjoispuolella sijaitsevien Saumaajankadun ja Puolaajankadun asukkaista merkittävä määrä kokee melu-, haju-, terveys- ja viihtyvyyshaittaa (liite 5).

Tornion kaupungin teknisten palvelujen lautakunta on hyväksynyt 10.4.2024 § 72 meluesteen rakennussuunnitelman. Teknisten palvelujen lautakunnan 22.5.2024 § 106 hyväksymästä päätöksestä meluesteen rakentamiseksi on valitettu Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen, jonka vuoksi meluesteen rakentamista ei ole voitu aloittaa.

Vastineet kuulemiskirjeeseen 12.12.2024:

Kavamet-Konepaja Oy on toimittanut 12.12.2024 laadittuun kuulemiskirjeeseen vastineen 10.1.2025, joka koskee Kromilaakson melu- ja hajuhaittaa, arviota terveyshaitasta ja meluesteen rakentamista (liite 6). Teknisten palvelujen lautakunta on toimittanut vastineen 24.1.2025 (liite 7).

Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonnan näkemys asiasta:

Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonta katsoo, että Kavamet-Konepaja Oy:n toiminnasta aiheutuva melu- ja liuotinhajuhaitta lähimmille asuinkiinteistöille ja lähiympäristöön on ilmeinen ja tullut mittauksin, selvityksin, havainnoin sekä asukkaiden toistuvien yhteydenottojen perusteella todistetuksi ja toteen näytetyksi. Konepajan toiminnasta voi aiheutua lähialueen asukkaille terveydensuojelulain 26 §:n mukaista terveyshaittaa toistuvasti asuntojen sisätiloihin kantautuvan meluhaitan vuoksi ja asuntojen ulkoalueelle kantautuvan liottimen hajun vuoksi. Lisäksi konepajan toiminnasta aiheutuu asuinrakennusten ulkoalueella viihtyvyys- ja meluhaittaa.

Terveydensuojeluviranomaisen, Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaoston tehtävänä on ratkaista, aiheutuuko melusta- ja hajusta terveys- ja viihtyvyyshaittaa. Terveydensuojelulaki edellyttää haitan aiheuttajan ryhtyvän tarvittaviin toimenpiteisiin melu- ja hajuhaitan sekä terveyshaitan poistamiseksi.

Perustelut:

Terveydensuojelulaki edellyttää, ettei toiminnasta saa aiheutua asukkaille ja elinympäristöön terveyshaittaa (terveydensuojelulaki 763/1994, 1, 2, 26 §). Elinympäristöön vaikuttava toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään. Toimintaa on harjoitettava siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy.

Terveyshaitan tapauskohtaisessa kokonaisarvioinnissa huomioidaan asumisterveysasetuksen (545/2015) 3 §:n mukaisesti altistumisen todennäköisyys, toistuvuus ja kesto, mahdollisuudet välttää altistumiselta tai poistaa haitta sekä poistamisesta aiheutuvat olosuhteet ja muut vastaavat tekijät.

Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonta esittää huomioitavaksi seuraavaa koskien vaikutuksia ihmisten terveyteen ja viihtyvyyteen.

Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonta esittää Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaostolle seuraavia toimenpiteitä esitettäväksi Meri-Lapin ympäristölautakunnalle, joka voi antaa määräyksiä melu- ja liuotinhajuhaitan poistamiseksi. Voimassa olevaa ympäristölupapäätöstä 15.4.2008 § 39 dnro 1077/55.983/2007 ja rakennuslupapäätöksiä 2002-257, 25.09.2002 § 309 ja 2022-195, 29.06.2022 § 217 ei ole noudatettu.

1. Kavamet-Konepaja Oy:lle tulisi antaa määräys meluesteen rakentamisesta vuokraamalleen kiinteistölle, jotta toiminnasta ei aiheudu meluhaittaa lähimmille asuinalueille sekä määräys ryhtymään toimenpiteisiin hajuhaitan poistamiseksi ja mahdollisen terveyshaitan estämiseksi.

2. Tornion kaupungille tulisi antaa määräys meluesteen rakentamisesta terveyshaitan estämiseksi, koska Kromilaakson alue on asemakaavassa osoitettu toimitilarakennusten korttelialueeksi (KTY) ja nykyinen toiminta on vastoin kaavamerkintöjä.

3. Edellä mainittujen (kohdissa 1 ja 2) toimenpiteiden määrääjäksi esitetään 31.12.2025, jolloin toimenpiteet tulisi olla tehtynä.

Meluestettä sijoitettaessa ja rakennettaessa tulee ottaa huomioon asumisterveysasetuksen (545/2015) melun toimenpiderajat.

Terveyshaitan arviointi ja perustelut:

Kavamet-Konepaja Oy:n toiminnasta asuntojen sisälle kantautuvan melun äänitaso on vaihtelevaa, toisinaan iskumaista, impulssimaista, toistuvaa ja erottuu selkeästi taustaaäänitasosta. Melu vaikeuttaa nukahtamista, herättää ja vaikeuttaa uudellen nukahtamista. Lisäksi meluhaitta aiheuttaa stressiä ja viihtyvyyden heikentymistä sekä pitempään jatkuessaan terveyshaittaa.

Terveydensuojelun periaatteiden mukaisesti elinympäristöön vaikuttava toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään. Elinympäristöön vaikuttavan toiminnan harjoittajan on tunnistettava toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seurattava niihin vaikuttavia tekijöitä. Toimintaa on harjoitettava siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy (terveydensuojelulaki 763/1994, 2 §)

Jakelu / tiedoksianto

Päätös toimitetaan sähköpostilla seuraaville:

- Kavamet-Konepaja Oy
- Meri-Lapin ympäristölautakunta, kirjaamo@tornio.fi
- Tornion kaupunki, teknisten palvelujen lautakunta, kirjaamo@tornio.fi

Liitteet

- Liite 1. Tarkastuskertomus / melumittauspöytäkirja 4.11.2024
- Liite 2. Kavamet-Konepaja Oy:n vastine 28.1.2025 tarkastuskertomukseen 4.11.2024
- Liite 3. Tarkastuskertomus / melumittauspöytäkirja 20.11.2024
- Liite 4. Kuuleminen Kromilaakson melu- ja hajuhaitasta 12.12.2024
- Liite 5. Kromilaakson kyselyn vastusten yhteenveto 2.3.2021
- Liite 6. Kavamet-Konepaja Oy:n vastine kuulemiseen 10.1.2025
- Liite 7. Teknisten palvelujen lautakunnan vastine kuulemiseen 24.1.2025

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Maikkula Pipsa

Päätösehdotus

Terveydensuojeluviranomainen, Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto toteaa, että Kavamet-Konepaja Oy:n toiminnasta aiheutuu terveydensuojelulaissa tarkoitettua melu-, haju-, viihtyvyys- ja terveyshaittaa lähialueen asukkaille. Edellä esitetyt toimenpiteet, kohdat 1–3 ja kuulemisvastineet esitetään huomioitavaksi Meri-Lapin ympäristölautakunnassa asiaa käsiteltäessä.

Pidetään pöytäkirja kokouksessa tarkastettuna tämän asian osalta.

Päätös

Hyväksyttiin.

---

Valmistelija

Ympäristöpäällikkö Pipsa Maikkula, p. 0407555891

Kromilaakso sijaitsee Pirkkiön teollisuusalueella, jonka pohjois- ja länsipuolella sijaitsee asuinrakennuksia. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 100 metrin etäisyydellä melua tuottavasta toiminnasta Kerankadun pohjoispuolella. Melu- ja hajuhaittaa on esiintynyt jo useamman vuoden ja meluhaitta on vain lisääntynyt. Alueella toimivien toimijoiden tekemät toimenpiteet eivät ole poistaneet meluhaittaa.

Kromilaakson alue on asemakaavassa osoitettu toimitilarakennusten korttelialueeksi (KTY). Merkintää voidaan käyttää, kun toiminta on ympäristövaikutuksiltaan rinnastettavissa toimistotyyppiseen työhön.

Kavamet-Konepaja Oy valmistaa erilaisia teräsrakenteita ja konepajatuotteita. Yrityksellä on Meri-Lapin ympäristölautakunnan 22.4.2008 antama ympäristölupapäätös 1077/55.983/2007 olemassa olevan konepajan orgaanisten liuottimien käyttöön. Ympäristönsuojelulain (527/2014) muutoksen myötä VOC-laitosten lupavelvollisuus alkaa 50 tonnia ylittävästä vuosikulutuksesta. Aiemmin luvanvaraiset VOC-laitokset, joiden orgaanisten liuotinten kulutus jää uuden luparajan alapuolelle, siirtyivät rekisteröitävien toimintojen joukkoon. Ympäristönsuojelulain mukaan Kavamet-Konepaja Oy ei ole enää lupavelvollinen vaan toiminta olisi rekisteröitävä. Voimassa olevaa ympäristölupapäätöstä 15.4.2008 § 39 dnro 1077/55.983/2007 ja rakennuslupapäätöksiä 2002-257, 25.09.2002 § 309 ja 2022-195, 29.06.2022 § 217 ei toiminnassa ole noudatettu.

Terveydensuojeluviranomainen, Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto on kokouksessaan 18.2.2025 §19 todennut, että Kavamet-Konepaja Oy:n toiminnasta aiheutuu terveydensuojelulaissa tarkoitettua melu-, haju-, viihtyvyys- ja terveyshaittaa lähialueen asukkaille.

Kavamet-Konepaja Oy on luvanvarainen yritys ja toimivaltainen viranomainen ympäristöhaitan poistamiseksi on Meri-Lapin ympäristölautakunta. Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonta on esittänyt 18.2.2025 §19 Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaostolle seuraavia toimenpiteitä esitettäväksi Meri-Lapin ympäristölautakunnalle, joka voi antaa määräyksiä melu- ja liuotinhajuhaitan poistamiseksi.

1. Kavamet-Konepaja Oy:lle tulisi antaa määräys meluesteen rakentamisesta vuokraamalleen kiinteistölle, jotta toiminnasta ei aiheudu meluhaittaa lähimmille asuinalueille sekä määräys ryhtymään toimenpiteisiin hajuhaitan poistamiseksi ja mahdollisen terveyshaitan estämiseksi.

2. Tornion kaupungille tulisi antaa määräys meluesteen rakentamisesta terveyshaitan estämiseksi, koska Kromilaakson alue on asemakaavassa osoitettu toimitilarakennusten korttelialueeksi (KTY) ja nykyinen toiminta on vastoin kaavamerkintöjä.

3. Edellä mainittujen (kohdissa 1 ja 2) toimenpiteiden määräajaksi esitetään 31.12.2025, jolloin toimenpiteet tulisi olla tehtynä.

Meluestettä sijoitettaessa ja rakennettaessa tulee ottaa huomioon asumisterveysasetuksen (545/2015) melun toimenpiderajat.

Kavamet-Konepaja Oy on käynnistänyt lupatilanteen päivittämisen ajantasaiseksi ja käynyt keskustelua Meri-Lapin ympäristöpalveluiden ympäristösuojelun kanssa toiminnan rekisteröimisestä. Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto on kuitenkin todennut, että Kavamet-Konepaja Oy:n toiminnasta aiheutuu melu- ja liuotinhajuhaittaa lähimmille asuinkiinteistöille ja lähiympäristöön, mikä on tullut mittauksin, selvityksin, havainnoin sekä asukkaiden toistuvien yhteydenottojen perusteella todistetuksi ja toteen näytetyksi. Konepajan toiminnasta voi aiheutua lähialueen asukkaille terveydensuojelulain 26 §:n mukaista terveyshaittaa toistuvasti asuntojen sisätiloihin kantautuvan meluhaitan vuoksi ja asuntojen ulkoalueelle kantautuvan liottimen hajun vuoksi. Lisäksi konepajan toiminnasta aiheutuu asuinrakennusten ulkoalueella viihtyvyys- ja meluhaittaa. Terveydensuojelulaki edellyttää haitan aiheuttajan ryhtyvän tarvittaviin toimenpiteisiin melu- ja hajuhaitan sekä terveyshaitan poistamiseksi.

Ympäristönsuojelulain 27§:n mukaan ympäristölupa on oltava toiminnalla, josta saattaa aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17§:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasisusta. Todetun terveys- ja viihtyvyshaitan vuoksi Kavamet-Konepaja Oy:ltä tulisi vaatia naapuruussuhdelain mukainen ympäristölupa.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti eikä näin ollen kaavan vastaiselle toiminnalle voi myöntää ympäristölupaa tai toimintaa voi rekisteröidä.

Kavamet-Konepaja Oy:n on ryhdyttävä toimiin terveyshaitan poistamiseksi ja ehkäisemiseksi sekä esitettävä Meri-Lapin ympäristölautakunnalle hyväksyttäväksi suunnitelma toimenpiteistä, joilla se aikoo ehkäistä toiminnasta elinympäristöön aiheutuvaa terveys- ja viihtyvyshaittaa. Suunnitelmassa tulee ottaa huomioon Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaoston kokouksessa 18.2.2025 § 19 esitetyt toimenpiteet (1-3). Suunnitelma tulee toimittaa Meri-Lapin ympäristöpalveluiden ympäristönsuojelulle 30.6.2025 mennessä. Tämän jälkeen Meri-Lapin ympäristölautakunta arvioi Kavamet Konepaja Oy:n toiminnan luvanvaraisuuden eli vaaditaanko toiminnalle naapuruussuhdelain mukainen ympäristölupa vai onko ympäristönsuojelulain mukainen toiminnan rekisteröinti riittävä. Asia voidaan käsitellä viranomaisessa ja Meri-Lapin ympäristölautakunta voi antaa määräyksiä terveyshaitan ehkäisemiseksi vaikka suuunnitelmaa ei toimiteta annetussa määräajassa.

Tornion kaupungin teknisten palvelujen lautakunta on hyväksynyt 10.4.2024 § 72 meluesteen rakennussuunnitelman. Teknisten palvelujen lautakunnan 22.5.2024 § 106 hyväksymästä päätöksestä meluesteen rakentamiseksi on valitettu Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen, jonka vuoksi meluesteen rakentamista ei ole voitu aloittaa. Meluidan rakentaminen odottaa nyt hallinto-oikeuden ratkaisua. Hallinto-oikeuden annettua meluidan rakentamisesta tehdystä valituksesta ratkaisun, Tornion kaupungin teknisten palvelujen tulee viipymättä ryhtyä toteuttamaan meluaitaa hallinto-oikeuden ratkaisun mukaisesti.

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Maikkula Pipsa

Päätösehdotus

Meri-Lapin ympäristölautakunta tekee edellä esitetyn päätöksen koskien Kavamet Konepaja Oy:n aiheuttamaa terveys- ja viihtyvyshaittaa sekä

Tornion kaupungin rakentamaa meluestettä. Kavamet Konepaja Oy:n tulee toimittaa hyväksyttäväksi suunnitelma toimenpiteistä terveys- ja viihtyvyshaitan ehkäisemiseksi 30.6.2025 mennessä. Asia voidaan ratkaista viranomaisessa vaikka suunnitelmaa ei toimiteta annetussa määräajassa. Pöytäkirja pidetään tämän asian osalta kokouksessa tarkastettuna.

Päätös

---

MELAYMP 18.11.2025  
958/11.01.00.09/2021

Valmistelija

Ympäristöpäällikkö Pipsa Maikkula p.0407555891

Kavamet- Konepaja Oy on toimittanut Meri-Lapin ympäristölautakunnalle hyväksyttäväksi suunnitelman toimenpiteistä terveys- ja viihtyvyshaitan ehkäisemiseksi 30.6.2025 (liite 1).

Suunnitelmassa on esitetty seuraavat toimenpiteet minimoimaan varastokentältä aiheutuva melu- ja hajuhaittaa:

- Äänivallit on jo tehty varastokentän ympärille. (suunnitelman liite 1)
- Kierrätys- ja jätekontit on siirretty rakennuksen taakse Tasalankadun puolelle
- 2024 vuonna on otettu käyttöön uusi nykyaikainen maalaamo. Hajuhaitan lähdettä on tarkasteltu erityisesti koko kevään ajan ja tullaan tarkastelemaan, ja hajuhaittaa ei juurikaan ole ilmennyt.
- Kahden kontin sijoittaminen voidaan tehdä uudestaan sekä varastokentälle johtavan portin vahvistaminen esimerkiksi eristelevyillä, näistä havainnekuva Liite 1.
  - o Meluporttia voidaan siirtää kohdistetusta paikasta työmaakoppien viereen kesäaikaan ja talviaikaan sen olisi hyvä olla kuvan osoittamalla paikalla, että siihen voidaan talvella ajaa lumikuorma tehostamaan meluportin vaikutusta.

Kavamet kokee näin tehneensä jo kaikkensa minimoimaan melu- ja hajuhaitat teollisuuskäyttöön osoitetulla tontilla. Kavamet toivoo, että kaupunki arvioisi mahdollisuuksia kaavamuuтокseen tai muihin toimenpiteisiin, joilla voidaan vähentää ristiriitoja ja mahdollistaa yrityksen keskittyminen sen keskeisiin toimintoihin ja tavoitteisiin ilman toistuvaa asian käsittelyä.

Meri-Lapin ympäristöpalveluiden ympäristönsuojelu ja ympäristöterveysvalvonta ovat tehneet yritykseen tarkastuksen 23.5.2025 liittyen useisiin yhteydenottoihin Kromilaakson asukkailta ja ohikulkijoilta alueen teollisuuslaitoksista aiheutuviin melu- ja hajupäästöihin (liite 2).

Tarkastuksella todettiin, että meluhaittoja on pyritty ehkäisemään toiminta-ajoilla, eli laitoksella tehdään metallituotteiden lastausta klo 7 jälkeen, eikä ilta-aikana tehdä lastausta. Tuotantohallien ovet pidetään kiinni klo 18 jälkeen. Tämän lisäksi jäteastiat on siirretty laitoksen takapiha-alueelle, jotta niiden (ilta-aikaisesta) tyhjentämisestä syntyvästä melusta ei aiheutuisi haittaa asuinalueelle. Laitoksen itäpuolella sijaitsevaa

varastokentän ympärille on rakennettu maamassoista meluvallia, joka estää melun leviämistä asuinalueelle varastokentältä.

Hajuhaittoja ehkäistään tekemällä maalausta hallituissa olosuhteissa. Laitoksella on uusittu pintakäsittelylaitteet syksyllä 2024. Yrityksellä on maalaamossa käytössään nykyaikainen koneellinen ilmanvaihto ja poistoilman suodatuksessa käytetään uusinta tekniikkaa. Laitevalmistaja ei ole suositellut poistoilmalaitteiston korotusta. Maalaamo sijaitsee laitoksen eteläpuolella, ei Neulojankadun puolella. Keskusteltiin, että maalin hajua tulee maalaushuoneen katon kohdalta poistoilmajärjestelmästä ulkoilmaan, ja että maalin matalapaine tai tuuli voi painaa poistoilmalaitteistosta maalin hajua lähialueen pyörätielle. Tarkastuksella ei ollut havaittavissa maalinhajua laitoksen ympäristössä.

Kavamet-Konepaja Oy:lla on Meri-Lapin ympäristölautakunnan 22.4.2008 myöntämä ympäristölupapäätös 1077/55.983/2007 olemassa olevan konepajan orgaanisten liuottimien käyttöön (liite 3). Ympäristölupa on voimassa ja lainvoimainen, kunnes se rauetetaan tai korvataan uudella luvalla. Lupa säilyy voimassa riippumatta siitä, että lupavelvoitteita koskeva lainsäädäntö tai lupakynnystä koskevat säännökset ovat muuttuneet. Ympäristöluvan noudattaminen ei ole harkinnanvaraista toimintaa vaan ympäristöluvan ehtoja on noudatettava niin kauan kuin lupa on voimassa ja toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa lupamääräysten mukaisesti.

### **Ympäristölupapäätös 1077/55.983/2007 lupamääräykset**

1. Toimintaa tulee harjoittaa siten, että siitä ei aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle.
6. Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta hajuhaittaa naapurustolle.
7. Sunnuntaisin ja arkipyhinä melua aiheuttavaa toimintaa ei saa harjoittaa. Laitoksen toiminnan johdosta ekvivalenttimelutaso ei saa ylittää klo 7-22 välisenä aikana asuin- tai hoitolaitosten kiinteistöjen tai pihalla raja-arvoa 55 dB minään 6 tunnin jaksona.
19. Toiminnan laajentamisesta tai olennaisesta muuttamisesta on ilmoitettava Tornion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle hyvissä ajoin ennen muutosta, jotta voidaan arvioida muutoksen ympäristövaikutukset sekä tarve ympäristöluvan muuttamiseen.

Jos todetaan, että toiminta on ympäristöluvan tai ympäristönsuojelulainsäädännön vastaista, valvontaviranomaisella on velvollisuus ryhtyä asianmukaisiin valvontatoimenpiteisiin ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisesti.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 225 §:n 2) kohdan mukaan ympäristönsuojelulain rikkomisesta, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö ympäristöluvan lupamääräyksen mukaisen velvollisuutensa on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, ympäristönsuojelulain rikkomisesta sakkoon.

Tornion ympäristönsuojelu katsoo, että Kavamet- Konepaja Oy on rikkonut ympäristölupamääräyksiä. Terveydensuojeluviranomainen, Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaosto on päätöksessään YTERJOLJ 18.02.2025 § 19 todennut, että Kavamet-Konepaja Oy:n toiminnasta aiheutuu terveydensuojelulaissa tarkoitettua melu-, haju-, viihtyvyys- ja terveyshaittaa lähialueen asukkaille. Kavamet on kuitenkin nyt ryhtynyt asianmukaisiin toimiin terveyshaitan minimoimiseksi ja lupatilanteen saattamiseksi lainmukaiseen tilaan.

Huomioitavaa on, että teollisessa toiminnassa voi syntyä ajoittain päästöjä ympäristöön esimerkiksi laiterikkojen, häiriötilanteiden ja muiden poikkeusolojen yhteydessä. Myös muulla teollisuustoiminnalla ja liikenteellä on vaikutuksensa alueella. Ympäristölupapäätöksen 1077/55.983/2007 lupamääräys 11 määrittelee toiminnan poikkeuksellisessa tilanteessa.

Kavametin 30.6.2025 ympäristölautakunnalle toimittamassa suunnitelmassa todetaan, että Kavamet harjoittaa teollisuustoimintaa kaupungin heille osoittamalla tontilla. Tornio kaupungin teknisten palvelujen lautakunta on hyväksynyt 10.4.2024 meluesteen rakennussuunnitelman, jota Tornion kaupungin tulisi viedä eteenpäin, eikä kustannuksia tulisi siirtää yritysten vastuille.

Ympäristönsuojelulain 7§:n mukaan toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Toiminnanharjoittajan on rajoitettava toimintansa päästöt ympäristöön ja viemäriverkostoon mahdollisimman vähäisiksi. Lisäksi ympäristönsuojelulain 6§ velvoittaa, että Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (selvilläolovelvollisuus).

Ympäristönsuojelulain §6 ja §7 perusteella vastuu ympäristöhaittojen ehkäisemisestä ja hallinnasta kuuluu ensisijaisesti toiminnanharjoittajalle itselleen. Haittojen ehkäisy- ja torjuntatoimenpiteet on sopeutettava toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja ympäristöriskeihin siten, että käytössä ovat toiminnan mittakaavaan nähden parhaat toteutettavissa olevat ratkaisut ja menetelmät. Toiminnanharjoittajan velvollisuus haittojen hallintaan ei rajoitu pelkästään ympäristölupaan ja lupaehtoihin, vaan toimijan on huolehdittava ympäristönsuojelulain periaatteiden noudattamisesta kaikissa olosuhteissa sekä ryhdyttävä toimiin haittojen ehkäisemiseksi olosuhteiden tai riskien muuttuessa ilman erillistä viranomaismääräystä.

Toiminnanharjoittajalla ei ole missään tilanteessa oikeutta poiketa ympäristönsuojelulainsäädännön tai muun sovellettavan lainsäädännön vaatimuksista. Lainsäädännön velvoitteet ovat voimassa riippumatta alueen kaavasta tai lupamääräyksistä ja toiminnanharjoittajan vastuulla on huolehtia siitä, että toiminta täyttää kaikki sitä koskevat lain edellytykset kaikissa olosuhteissa.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on antanut ratkaisunsa (Dnro 941/03.04.04.16/2024) ja hylännyt valituksen koskien teknisten palvelujen lautakunnan 22.5.2024 § 106 hyväksymää päätöstä meluesteen rakentamiseksi. Tornion kaupunki on aloittanut työt meluesteen rakentamiseksi syksyllä 2025. Perustukset rakennetaan syksyn 2025 aikana. CLT aitaelementit kilpailutetaan talvella 2026 ja aidan asennus tehdään keväällä 2026 yhteistyössä Lappian kanssa. Tämän hetkisen suunnitelman mukaan meluaita valmistuu kesään 2026 mennessä ja mahdollisia viimeistelytyöitä tehdään vuosien 2026-2027 aikana. Aikataulut tarkentuvat töiden edetessä.

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö Maikkula Pipsa

Päätösehdotus

Meri-Lapin ympäristölautakunta toteaa, että Kavamet- Konepaja Oy on rikkonut ympäristölupamääräyksiä mutta ryhtynyt nyt toimenpiteisiin, joiden voi katsoa olevan asianmukaisia lähialueille aiheutuvan terveyshaitan minimoimiseksi. Tornion kaupunki on aloittanut työt meluaidan rakentamiseksi teknisten palvelujen lautakunnan 22.5.2024 § 106 hyväksymän päätöksen mukaisesti. Näiden toimien yhteisvaikutuksella voi odottaa olevan vaikutus terveyshaitan poistamiseksi.

Meri-Lapin ympäristölautakunta kuitenkin katsoo Kavamet- Konepaja Oy:n olevan ympäristölupavelvollinen ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 3) kohdan perusteella. Kavamet- Konepaja Oy:n ympäristölupa tulee päivittää vastaamaan nykyistä toimintaa. Hakemus luvan muuttamiseksi on jätettävä 30.3.2026 mennessä. Mikäli ympäristöluvan muutoshakemusta ei ole toimitettu Meri-Lapin ympäristölautakunnalle 30.3.2026 mennessä, tekee Meri-Lapin ympäristölautakunta ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisen aloitteen Kavamet-Konepaja Oy:n ympäristöluvan muuttamiseksi.

Kavamet- Konepaja Oy:n toiminnasta on todetusti aiheutunut terveyshaittaa lähialueelle ja sen syntyminen on edelleen mahdollista yrityksen toiminnan, olosuhteiden tai toimintatapojen muuttuessa. Kavamet Konepaja Oy:n toiminnasta saattaa siis jatkossakin aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17§:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Ympäristönsuojelulain 27§:n mukaan tällaisella toiminnalla on oltava ympäristölupa. Ympäristölupa määrittelee toiminnan ehdot ympäristönsuojelulain mukaisesti ja sen avulla toiminnasta aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia voidaan edelleen ehkäistä ja rajoittaa sekä varmistaa, että ympäristönsuojelun taso on riittävä haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi.

Meri-Lapin ympäristölautakunta huomauttaa, että luvanvaraisen toiminnan harjoittajan on noudatettava lupamääräyksiä, ja niiden rikkominen on lainvastaista. Luvan tai sen ehtojen vastainen toiminta voi johtaa valvontatoimenpiteisiin sekä rikosoikeudellisiin seuraamuksiin rikoslain (39/1889) 48 luvun mukaisesti.

Päätös

---